

ՆԱԽԵՐԳԱՆՔ

(Հայոց Համայնապատկերը)

ԵՐԿԻՐ ՆԱՅԻՐԻ

1. Հայաստանի ամեն մի լեռ
 Մի քարացած հայ է անմեռ:
 Ամեն մի լեռ մի ճգնաւոր,
 Մի իշխան է, մի թագաւոր:
 Առնոս լեռը հովիւ է քաջ՝
 Բլուրների հօտն իր առաջ:
 Անդոկ լեռը՝ հայ մարգարէ՝
 Միրտը կրակ, դէմքը՝ քարէ:
 Աչքն աղօթող ծովն է Վանա՝
 Նարեկացին՝ սարն է Սասնա:
 Վարազա լեռնն՝ արծուի պէս
 Քարացել է՝ Հայրիկն է, տե՛ս:
 Աշնակ սարն էլ, աշնակցինէ՛ր,
 Չեզ Մուշ կանչող Իշխանն է ձեր:
 Վիհ-Շարան է Արագածը,
 Որ տենչում է Կարսա հացը:
 Արարատը՝ Հայկն է վիմուած՝
 Երեւանող յոյսի դիմաց.
 Վար կը նայէ՝ մէկ Երեւան,
 Հազար ու մէկ՝ դէպ Մուշ ու Վան:
 Ազնանց փոքրը Միներն է Սիս՝
 Ժայռի մէջ է, վա՛յ աչքերիս:
 Տաւրոս լեռը՝ զիմ Կիլիկիան՝
 Ինքն է հայոց վերջին արքան:
 Ազգ իմ, Գրգուռ, Նեմրոթն էլ թո,
 Ծովասարն էլ՝ ամպի ներքո՝
 Վարշաճակուած հայոց վշտով,
 Յօնքը կիտել վեհ ու վողով՝
 Ատրուշանի կրակն ընկած՝
 Շնչում, ինչպէս Թոնդրակն հանգած,
 Խուկ ծխում են՝ ելք են փնտրում,
 Մթնաքողը պահ մի պատռում,
 Այլում, նայում Արարատին՝
 Հուր են ուզում ժայթքել չորս դին
 Անդ շղթայուած լեռներըս վեհ,
 Իմ աշխարհը, որ երբեւէ

Գահ չի դառնայ ժանտ ոսոխին:
Աստուած կ'իջնի դեռ մեր հողին.

Միշտ չենք մնա
Ասպատակուած,

Մի՛ Պարծենա,
Անզգամուած . . .

Հայոց լեզուն՝ թուրն է հայոց,
Թուր կայծակին՝ ընդդէմ վայոց:

.

Հայաստանի ամեն մի լեռ՝
Վաղն հրաբուխ է մի անմեռ . . .

2. Ո՛վ անմեղաց մեջ անթեղուած հայոց անբոյժ վերք ու վիշտ,
Ո՛վ չի երագել մոռանալ ձեզ միշտ,
Բայց ո՛չ, այս անգամ դուրս եմ կանչում ձեզ
Բոլոր խորշերից քուն ու մոռացման,
Թեկուզ ինձ խոցէք չար երագի պէս,
Բայց, ելէ՛ք՝ ձեզ եմ կանչում այս անգամ:
Ըսպին իր վերքը մտքից չի հանի,
Ձեզ չի մոռանա իմ ազգը, սակայն՝
Թեկուզ մի սիրտ էլ մոռացած լինի՝
Ձարթէ՛ք, դառն յուշեր, պէտք էք այս անգամ . . .
Ո՛վ դուք՝ վաւեր յաւերժաւորէժ հայոց եղեռնի,
Ո՛վ դուք՝ որ պատժանքն այս անգոյգ մեղքի կոկորդից բռնի,
Հատուցման արծին իր ժեռ վանդակից ի լոյս սլանա,
Որպէս աշխարհում իր միակ թառին՝ Մասիս բարձրանա,
Ելնեն ժեռ բանտից իմ Մհերն ու ձին,
Որ գէթ աղ բերեն իմ յոյսի հացին:

.

Եւ թող այս գիրքը դասագիրք դառնայ
Մանուկ մարդկության սեղանի վրայ:

ՅՈՒՆՍԿՅԱՆԻ ՇԻՐԱՋ

ՀԱՅԹՈՑ ՏԱՆԹԷԱԿԱՆԸ
(Հայ Կոտորածների յաւերժասուգիւմ)